

Datum, 30.11.2017

NADVSE POMEMBEN DOGOVOR

S posebnim zadovoljstvom sporočamo zainteresirani javnosti, zlasti različnim Civilnim iniciativam, ki se kot mi borijo za več transparentnosti, pravnega reda in demokracije v naši družbi, da je Vlada RS danes, v četrtek, sprejela »Sklep o ustanovitvi **Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper**«.

Projektni svet (PS) bo sestavljalo osem (8) predstavnikov civilne družbe, ki jih bodo predlagale kvalificirane organizacije civilne družbe, in en predstavnik vlade, ki bo skrbel za povezovanje. Projektni svet bo neodvisen organ, ki bo spremljal in presojal vse dogajanje in vso dokumentacijo v projektu »drugi tir«, zavzemal do tega dogajanja svoja stališča in o tem seznanjal javnost, najmanj dvakrat letno pa poročal tudi vladi. Pri tem bo, kar je izredno pomembno, imel vsak član PS pravico do ločenega mnenja.

V teh mesecih pogajanj se je večkrat pokazalo, da osnovni problem ni bilo pomanjkanje politične volje ali razlike v doumevanju nekaterih pomembnih posameznosti. Največji problem je bil naš pravni sistem, ki nikjer ne predvideva in malo kje dopušča institucionaliziran civilni nadzor nad potekom velikih državnih investicijskih projektov. Pravniki različnih državnih institucij so nam vedno znova in znova, pogosto z rahlo arogantno oblastno držo, zavračali predlagane rešitve, ker »niso povsem usklajene z našim pravnim redom«. Kot da bi bila lahko v naši državi, ki ima skoraj toliko pravnih predpisov kot državljanov, sploh kdaj katerakoli stvar povsem usklajena z vsemi predpisi! Če ne bi imeli iskrene pomoči pravnikov na Ministrstvu za infrastrukturo in profesorja dr. Pirnata, se skozi ta gozd pravnih ovir in nezaupanja v to »sistemsko novost« skoraj gotovo ne bi prebili.

Seveda bi bile posamezne rešitve v tem »Sklepu« lahko še boljše, kot so zdaj dogovorjene. Posebno trd oreh je predstavljal problem kandidiranja in izbora članov PS, zavedajoč se nevarnosti, da bodo poskušali plenilski lobiji tudi v ta organ vsiliti svoje predstavnike oziroma poskušali kasneje vršiti pritisk nanje, da bi prvi prišli do pomembnih informacij. Zato smo zavestno pristajali na nekatera omejitvena določila pri delovanju PS in sprotne seznanjanju zainteresirane in strokovne javnosti s potekom projekta.

V Svetu za civilni nadzor projekta drugega tira (**SVET – DT**), v Gibanju za družbeno prenovo **SINTEZA (SINTEZA – Gibanje)** in v Koaliciji civilne družbe **SINTEZA – KCD**, katerih predstavniki smo sodelovali v teh pogajanjih, si ne delamo utvar, da smo z dogovorom o ustanovitvi Projektnega sveta rešili probleme nadzora projekta »drugi tir«. Nasprotno, potrebna bodo leta in leta trdega dela, »prepirov« z vodstvom projekta in posamezniki v politiki, naklonjenimi nelegalnim interesnim povezavam, da bi preprečili zdrs projekta v močvirje ne-transparentnih odločitev, tako značilnih za projekt TEŠ 6.

Toda prvi korak je narejen. Velik korak za vlado, ki je kot prva v samostojni Sloveniji sprejela odločitev, da omogoči institucionaliziran nadzor civilne družbe nad potekom velikega državnega projekta. In velik korak za civilno družbo, ki bo morala šele dokazati, da je tega zaupanja vredna in da je sposobna tak nadzor tudi učinkovito izpeljati.

Za SVET - DT, za SINTEZA - Gibanje in za SINTEZA - KCD:

Emil Milan Pintar, Jože Mencinger, Marko Pavliha, Miroslav Marc, Andrej Cetinski, Vito Šoukal in drugi.